

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@bua.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

In memoriam Sue Johnson

(1947-2024)

Karin Wagenaar & Lieven Migerode

Op dinsdag 23 april 2024 overleed Sue Johnson aan de gevolgen van kanker, na een strijd van drie jaar tegen de ziekte. Ook het verwachte komt altijd onverwacht.

Johnson was geboren in Chatham, Verenigd Koninkrijk, op 19 december 1947. Ze vertelde dat ze mensen leerde begrijpen en interacties leerde observeren in de pub van haar ouders, in het dorp waar ook een marine-basis gevestigd was. Naar eigen zeggen leerde ze er als meisje 'vechten' voor een eigen stem.

Ze bleef haar vader dankbaar omdat hij haar stimuleerde haar talenten te ontwikkelen en om, ondanks de pijn van het afscheid, psychologie te studeren in Canada. In Brits-Columbia ontwikkelde Johnson binnen haar doctoraatsonderzoek de basis van de *emotionally focused therapy* (EFT).

De eerste twintig jaren ondervond Johnson vanwege haar aandacht voor emoties en hechting in relaties tussen volwassenen veel weerstand in de wereld van de relatie- en gezinstherapie en de psychotherapie. Zoals vele visionaire leiders was ze haar tijd ver vooruit. Ook was het voor haar als vrouw niet makkelijk om haar nieuwe visie ingang te laten vinden in de door mannen gedomineerde psychotherapiewereld. Maar zoals haar levenslange collega en vriendin Gail Palmer stelt: 'Wanneer wij het wilden opgeven en vluchten, dook Sue met haar hoofd vooruit in het conflict.'

In Nederland en Vlaanderen begon het werk van Sue Johnson begin eenentwintigste eeuw door te breken. Haar visie verrijkte de systeemtherapie: de patronen en de circulariteiten waar wij als mensen met elkaar in vastraken zijn op hechting en emoties gebaseerd. Zij verwijzen steeds naar liefde en onze nood aan verbinding. Haar werk verbindt het intrapsychische met het interpersoonlijke, maakt plaats voor de individuele beleving in de systeemtherapie, en behoudt onderwijl de aandacht voor de context. Er is geen opleiding systeemtherapie meer denkbaar zonder minstens een kennismaking met EFT.

Johnson was een rasverteller. Gelukkig kunnen we haar nog beluisteren en zien op de vele video's van lezingen en trainingen die online te vinden zijn. Zij moedigde ons als trainers aan om tijdens opleidingen

eigen videomateriaal van sessies te tonen. De traditie om tijdens elke basistraining minstens één livesessie te doen, leidde binnen EFT tot een veelheid aan trainingstapes waarvan therapeuten impliciet kunnen leren door die vele voorbeelden in zich op te nemen.

Ondertussen werd in Nederland in 2009 de Stichting EFT Nederland opgericht en trinden we sindsdien duizenden therapeuten, terwijl in Vlaanderen meer dan vijfhonderd psychotherapeuten de basisopleiding volgden.

EFT voor paren is nu de toonaangevende empirisch gevalideerde vorm van relatietherapie, met meer dan twintig klinische uitkomstenstudies. Er is onderzoek gedaan naar EFT in verschillende landen en culturen, en honderdduizenden beoefenaars zijn getraind in EFT in vele landen over de hele wereld.

Nog gedurende haar ziekte stimuleerde Johnson enthousiast een ontwikkeling om EFT te verbreden tot een therapievorm met drie modaliteiten: koppels (EFCT), families (EFFT) en individuen (EFIT). De laatste jaren was ze vooral lyrisch over de individuele variant.

Dr. Sue Johnson ontving tijdens haar leven vele onderscheidingen, waaronder de Orde van Canada, de Psychotherapy Networker Lifetime Achievement Award, de Outstanding Contribution to the Field of Marital and Family Therapy Award van de AAMFT, de Professional Training Award van de AAMFT, de Lifetime Achievement Award van de BVRGS, de Research in Family Therapy Award van de AFTA, en Gezinspsycholoog van het Jaar van The Society for Couple and Family Psychology (Divisie 43 van de APA).

Haar academische prestaties omvatten negentien boeken, honderdeenzeventig *peer reviewed* publicaties en boekhoofdstukken, en meer dan vijftientwintig trainingsvideo's en -programma's. Johnsons boeken zijn in vele talen vertaald. *Hold me tight* (Johnson, 2008) is vertaald in dertig talen, waaronder het Nederlands (Johnson, 2009).

Voor ons is evenwel haar persoon het belangrijkste. Voor mij (Lieven) bracht Johnson de bevestiging dat het om liefde dient te gaan in relatie- en gezinstherapie en in het leven *tout court*. Voor mij (Karin) was Johnson een enorme inspiratiebron in het brengen van emoties en hechting in de systeemtherapie. Ze bracht het vlees en bloed terug in de therapiekamer en opende mijn hart. Nog nooit heb ik zo begeistert gewerkt als sinds de ontmoeting met Johnson.

De ontmoeting met Johnson en haar werk was voor ons beiden 'thuis-komen' – zoals dat in onze opleidingen ook de meest gehoorde feedback is. Voor ons beiden voelt haar overlijden als het verlies van een vriendin, een mentor, een gelijkgezinde, een baken en een kracht. Gelukkig staat het huis stevig en kunnen wij dit thuis aan anderen blijven bieden, zij het zonder onze geliefde inspirator.

Karin Wagenaar is klinisch psycholoog, psychotherapeut, systeemtherapeut, supervisor en opleider van de NVRG. Founder van de Stichting EFT Nederland en ICEEFT-trainer. Werkend in eigen praktijk. E-mail: karin@wagenaar-psychotherapie.nl

Lieven Migerode is klinisch psycholoog, systeemtherapeut, supervisor en opleider BVRGS, stichter/voorzitter van EFT België vzw, en ICEEFT-trainer. E-mail: lieven.migerode@gmail.com

Referenties

Johnson, S. (2008) *Hold me tight – Seven conversations for a lifetime of love*. Grand Central Publishing.

Johnson, S. (2009). *Houd me vast – Zeven gesprekken voor een hechte(re) en veilige relatie*. Kosmos Uitgevers.